

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cezara Gulereanu împotriva Irinei Buzu (Sasu) și lui Gheorghe Bîrlădeanu cu privire la declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Gheorghe Bîrlădeanu, avocatul Iulian Timotin, în interesele lui Gheorghe Bîrlădeanu, s-a casat în parte hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și în partea casată s-a emis o nouă hotărâre

(Dosarul nr. 2ra-403/23
NR. PIGD 2-21049663-01-2ra-20032023)

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023.

Recurs inadmisibil.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. A. Ojoga
Curtea de Apel Chișinău, jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

19 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, Președinte,

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, judecători,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 02 aprilie 2021, Cezara Gulereanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Buzu (Sasu) și lui Gheorghe Bîrlădeanu, prin care a solicitat declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor judiciare.

2. În motivarea cererii reclamanta Cezara Gulereanu a indicat că la 06 septembrie 2016, i-a acordat cu titlu de împrumut Irinei Buzu (Sasu) suma de 21 000 euro pe un termen de 2 ani, fapt certificat prin recipisa din aceeași dată. Totodată, în caz de nerestituire în termen a sumei, Irina Buzu (Sasu) și-a asumat obligația de a transmite în proprietate reclamantei ap. XXX situat în mun. Chișinău, str. XXXXX. A menționat că, termenul de achitare a datoriei convenit de părți a expirat la 07 septembrie 2018, iar Irina Buzu (Sasu) până la moment nu și-a onorat obligațiunile asumate de restituire a împrumutului sau de transmitere a bunului. A indicat că, multiplele încercări, inclusiv prin intermediul rudelor de a o găsi pe Irina Buzu (Sasu) pentru onorarea obligațiunilor nu s-au soldat cu succes, aceasta fiind nevoită să se adreseze avocatului pentru a efectua procedurile extrajudiciare și a înainta acțiunea în judecată.

3. Reclamanta a menționat că, potrivit informației de la Agenția Servicii Publice, Irina Buzu (Sasu, Clopot, Stoianova) este înregistrată la domiciliul mun. Chișinău, str. XXXXX.

4. În scopul soluționării pe cale extrajudiciară, reprezentantul reclamantului i-a expediat pârâtei notificare, prin care i-a propus un termen de 7 zile pentru achitarea benevolă a datoriei sau transmiterea imobilului. Cererea expediată însă a fost lăsată fără răspuns, returnându-se cu mențiunea „nereclamat”.

5. Astfel, termenul de rambursare a expirat la 07 septembrie 2018, iar obligațiunile atât de restituire a sumei cât și de transmitere a bunului nu au fost îndeplinite. Reclamanta se consideră îndreptățită de a solicita inclusiv și încasarea dobânzii de întârziere. A opinat că, urmează să se achite dobândă

legală în conformitate cu art. 942 alin. (2) din Codul civil, potrivit căruia, rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract. Prin urmare, suma dobânzii de întârziere aplicată ca urmare a folosirii de către Irina Buzu (Sasu) a surselor financiare străine, în perioada 08 septembrie 2018 - 02 martie 2021 constituie 7 557,50 euro.

6. În conformitate cu art. 391 din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani, iar în conformitate cu art. 395 din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

7. Reclamanta a menționat că a aflat despre eschivarea pârâtei de la onorarea obligațiilor la devenirea sumei scadente, când a mai solicitat o sumă de bani, iar ulterior a devenit indisponibilă pentru orice formă de contact.

8. La 09 iulie 2018, Irina Sasu și Gheorghe Bîrlădeanu, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 3463 a ap. XXX situat în mun. Chișinău, str. XXXXX.

9. A indicat că, contractul de vânzare-cumpărare a ap. XXX situat în mun. Chișinău, str. XXXXX cu nr. 3463 din 09 iulie 2018 înregistrat la IP „Agenția Servicii Publice”, la data de 05 septembrie 2018, este ilegal și lovit de nulitate, or, tălmăcirea dată de legislator la buna-credință din art. 11 din Codul civil, statuează că, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

10. Reclamanta a comunicat că, în recipisa prezentată este indicat că dacă nu achită suma împrumutată în termenul de 2 ani, pârâta va transmite reclamantei cu drept de proprietate, ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX.

11. Contrar principiului bunei-credințe, cu lipsă de corectitudine și onestitate, cu două luni înainte de devenirea scadentă a sumei, Irina Buzu (Sasu) a înstrăinat bunul imobil. Articolul 220 alin. (2) din Codul civil, indică că actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor

moravuri sunt nule, or, atunci când reclamanta a împrumutat pârâtei suma de bani, s-a bazat în mod rezonabil pe bunul imobil în caz de nerestituire a sumei și nu a putut prevedea astfel de consecințe, de altfel tranzacția nu ar fi avut loc, nemaivorbind de lipsa bunelor moravuri, corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic, prin schimbarea numelui și înstrăinarea bunului.

12. În conformitate cu art. 195 din Codul civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile. Astfel, contractul contestat a fost încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) și astfel este lovit de nulitate, deoarece în cazul acestui act lipsește unul din elementele definiției ale actului juridic, și anume, intenția de a da naștere, modica, sau stinge drepturi și obligații civile. Manifestarea de voință în cazul actului juridic fictiv este falsă și are ca scop inducerea în eroare a altor persoane (amăgirea terților), creând aparența existenței actului juridic în realitate.

13. În argumentarea poziției la acest capitol, a menționat că, lipsa intenției de a naște, modifica sau stinge drepturi și obligații civile în baza contractului de vânzare - cumpărare a bunului imobil, se confirmă prin faptul că a fost înregistrată cu o zi înainte de termenul de scadență și că după mai mult de doi ani de la încheierea contractului, conform înștiințării Agenției Servicii Publice, Irina Buzu (anterior Sasu, Clopot, Stoinova), la moment este înregistrată la domiciliu în Republica Moldova pe adresa mun. Chișinău, str. XXXXX, adică are viza de reședință la apartamentul în litigiu, iar cumpărătorul Gheorghe Bîrlădeanu își are până la moment domiciliul în altă parte, și anume, mun. Chișinău, bd. XXXXX, momente care creează dubii rezonabile în faptul că înstrăinarea bunului imobil a avut loc cu adevărat.

14. A invocat și încheierea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil pe o cauză falsă. În conformitate cu art. 207 din Codul civil, actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect. Este ilicită cauza care contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri. Or, anume cauza (scopul), interesul, este obiectivul urmărit la încheierea actului juridic care de fapt este o condiție de valabilitate a actului juridic, iar părțile nu au avut intenția de executare reală, fără măcar de retragerea peste doi ani a vizei de reședință de către vânzător, fapt care atestă un caracter fictiv al contractului. Totodată, în conformitate cu art. 221 din Codul civil, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul. Reieșind din cele menționate, consideră cert că, părțile contractante nu au intenționat vreodată să realizeze un transfer real de proprietate a bunurilor vizate în contractul de vânzare-cumpărare din 09 iulie 2018, scopul acestuia este altul decât cel declarat, și anume, realizarea unei

operațiuni de reducere fictivă a patrimoniului debitorului Irina Buzu (Sasu), în vederea excluderii bunurilor respective din lista bunurilor pasibile de urmărire, alte bunuri fiind lipsă.

15. Reclamanta Cezara Gulereanu a explicat că, a aflat despre existența contractului contestat numai după apelarea la serviciile avocatului și efectuarea interpelărilor la IP „Agenția Servicii Publice”, și anume în luna ianuarie 2021, fiind în interiorul atât a termenului general de prescripție, cât și în interiorul termenului special de prescripție.

16. Reclamanta Cezara Gulereanu a solicitat declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Irina Buzu (Sasu) și Gheorghe Bîrlădeanu a ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX cu nr. 3463 din 09 iulie 2018 (0100/18/114873), înregistrat la IP „Agenția Servicii Publice” Departamentul Cadastrul la data de 05 septembrie 2018, încasarea de la Irina Buzu (Sasu) în beneficiul Cezarei Gulereanu suma de 21 000 euro în lei RM la momentul executării, ce constituie suma împrumutului, suma de 7 557,50 euro în lei RM; la momentul executării, cu titlu de dobândă de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor legale de examinare a cauzei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

17. Prin hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Cezara Gulereanu.

S-a declarat nul contractul nr. 3463 din 09 iulie 2018 de vânzare-cumpărare a ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX, încheiat între Irina Buzu (Sasu) și Gheorghe Bîrlădeanu, înregistra la Departamentul cadastru al IP „Agenția Servicii Publice” la 05 septembrie 2018 (0100/18/114873).

S-a încasat de la Irina Buzu (Sasu) în beneficiul Cezarei Gulereanu suma de 21 000 euro cu titlu de datorie, suma de 7 557,50 euro cu titlu de dobândă de întârziere, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data efectuării plății, suma de 21 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice și suma de 4 000 lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat de la Irina Buzu (Sasu) în bugetul de stat taxa de stat în mărime de 14 290,67 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

18. La 11 martie 2022, avocatul Iulian Timotin, în interesele lui Gheorghe Bîrlădeanu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. La data de 23 iulie 2022 și 27 iunie 2022, au prezentat cereri de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept, pentru care își întemeiază apelul, solicitând casarea în parte

a hotărârii primei instanțe, și anume, în partea în care s-a declarat nul contractul nr. 3463 din 09 iulie 2018 de vânzare-cumpărare a ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX, încheiat între Irina Buzu (Sasu) și Gheorghe Bîrlădeanu și care a fost înregistrat la Departamentul cadastru a IP „Agenția Servicii Publice” la 05 septembrie 2018 (0100/18/114873). S-a încasat de la Cezara Gulereanu în beneficiul lui Gheorghe Bîrlădeanu suma de 11 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

19. La 08 septembrie 2022, avocatul Valeri Efros, în interesele Cezarei Gulereanu, a depus o cerere cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, solicitând în temeiul art. 585, art. 619 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019 și art. 874, art. 942 din Codul civil (în redacția din 01 martie 2019), coroborat cu art. 372 din Codul de procedură civilă, încasarea de la Irina Buzu (Sasu) în beneficiul Cezarei Gulereanu suma de 12 148,68 euro, în lei la momentul executării, ce constituie suma dobânzii de întârziere.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Gheorghe Bîrlădeanu, avocatul Iulian Timotin în interesele lui Gheorghe Bîrlădeanu.

S-a casat hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea ce se referă la admiterea pretenției de declarare a nulității contractului și în această parte s-a emis o nouă hotărâre, după cum urmează:

S-a respins pretenția înaintată de Cezara Gulereanu cu privire la declararea nulă a contractului nr. 3463 din 09 iulie 2018 de vânzare-cumpărare a ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX, încheiat între Irina Buzu (Sasu) și Gheorghe Bîrlădeanu, înregistrat în Departamentul cadastru al IP „Agenția Servicii Publice” la data de 05 septembrie 2018 (0100/18/114873).

S-a încasat de la Cezara Gulereanu în beneficiul lui Gheorghe Bîrlădeanu cheltuieli judiciare suportate în ordine de apel privind plata taxei de stat în mărime de 10 723 lei, precum și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1 000 lei.

S-a admis parțial cererea avocatului Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu cu privire la încasarea dobânzii de întârziere prin prisma prevederilor art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă și s-a încasat de la Irina Buzu (Sasu) în beneficiul Cezarei Gulereanu dobânda de întârziere în sumă de 1 148,76 euro echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data emiterii deciziei.

21. Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând lucrările dosarului a reținut că, Gheorghe Bîrlădeanu a contestat hotărârea instanței de fond doar

în partea admiterii pretențiilor privind constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare, prin urmare reiterând principiul examinării cauzei în limitele cerințelor invocate în cererea de apel și a principiului disponibilității părților de a alege modalitatea de apărare a drepturilor și intereselor sale, potrivit art. 27 și art. 373 Codul de procedură civilă, va analiza și va verifica hotărârea pronunțată de prima instanță în actuala cauză, doar în limitele pretențiilor din cererea de apel declarată.

22. Materialele cauzei atestă că la 06 septembrie 2016, Cezara Gulereanu i-a dat cu titlu de împrumut Irinei Buzu (Sasu) mijloace bănești în cuantum de 21 000 euro, întocmind o recipisă în acest sens, ultima menționând că, în caz de nerestituire în termen a sumei împrumutului în mărime de 21 000 euro, Irina Buzu (Sasu) și-a asumat obligația de transmitere în proprietatea Cezarei Gulereanu a ap. XXX, din mun. Chișinău, str. XXXXX.

23. La 09 iulie 2018, între Irina Buzu (Sasu) (în calitate de vânzător) și Gheorghe Bîrlădeanu (în calitate de cumpărător) a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX, cu suprafața de 36,10 m.p., cu nr. cadastral XXXXX, autentificat notarial de notarul Adelina Florea și înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile la 05 septembrie 2018.

24. Instanța de apel, reiterând temeiurile nulității invocate de către Cezara Gulereanu în acțiunea formulată, a reținut că valabilitatea contractului de vânzare cumpărare în litigiu este supusă contestării prin invocarea art. 220 alin. (2) din Codul Civil ce prevede nulitatea actului ce contravine ordinii publice și bunurilor moravuri și art. 221 din Codul Civil, actul juridic fictiv. Examinând temeiurile de nulitate invocate s-a menționat că actele juridice fictive au menirea să creeze o aparență juridică pentru terți și implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată această neconcordanță are ca scop amăgirea terților. Actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este lovit de nulitate absolută, deoarece în cazul acestui act lipsește unul din elementele definitorii ale actului juridic consfințit în art. 195 din Codul civil intenția de a da naștere, modifica, sau stinge drepturi și obligații civile.

25. Astfel, instanța de apel, analizând circumstanțele cauzei, prin prisma normelor de drept aplicabile speței a apreciat soluția primei instanțe privind declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr. 3463 din 09 iulie 2018 a ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX, încheiat între Irina Buzu (Sasu) și Gheorghe Bîrlădeanu, ca fiind neîntemeiată, ori în cazul încheierii unui act juridic fictiv (la caz contractul de vânzare-cumpărare nr. 3463 din 09 iulie 2018 a ap. XXX), ambii subiecți ai raportului litigios au intenția juridică ca convenția încheiată să nu producă efecte juridice, (explicații similare fiind concluzionate și prin pct. 12 a Hotărârii Plenului CSJ, cu

privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează nulitatea actului juridic civil nr. 1 din 07 iulie 2008), iar în cazul executării actului juridic doar de către o parte, aceasta nu va putea invoca nulitatea actului juridic considerându-l fictiv, dar va putea solicita rezilierea pentru neexecutarea obligațiilor contractuale, trăsături care nu au fost reținute de către instanța de apel speței examinate prin prisma acestui temei de nulitate.

26. În această ordine de idei, s-au apreciat critic, afirmațiile Cezarei Gulereanu cu privire la faptul că încheierea contractului litigios a avut loc cu rea-credință, fiind fondat pe cauză falsă, deoarece Irina Buzu (Sasu) prin recipisa întocmită și-a asumat obligația de a transmite cu drept de proprietate apartamentul ce îi aparține, or, contrar concluziilor date, instanța de apel a notat că, în temeiul art. 208, art. 212 din Codul civil, actul juridic încheiat între Cezara Gulereanu și Irina Buzu (Sasu), în partea obligării înstrăinării bunului imobil este afectat de nulitate absolută și nu poate produce efecte juridice, ori la caz, se atestă respectarea condițiilor fond și de formă prin autentificare notarială și înregistrarea în Registrul Bunurilor Imobile.

27. Instanța de apel a precizat că a supus studierii și analizei textul și forma contractului de vânzare-cumpărare din 09 iulie 2018, astfel încât, a constatat că acesta îmbracă și respectă cerințele cerute de art.196, art. 206, art. 207, art. 208, art. 210, art. 211, art. 212, art. 213, art. 214 din Codul civil.

28. Sau desconsiderat și argumentele instanței ierarhic inferioare cu referire la inducerea în eroare a notarului public la semnarea contractului litigios, or, actul notarial și acțiunea notarială presupune că actul juridic este încheiat în formă autentică în baza legii sau la cererea persoanei interesate și actul notarial se întocmește în formă scrisă, la cererea părților, dacă legea nu prevede altfel. Respectiv, contractele civile autentificate pe cale notarială poartă un caracter autentic de legalitate și un grad înalt de credibilitate, fiind prezumat că exprimă exact voința nenedenaturată și consimțământul lipsit de oricare viciu a părților actului juridic încheiat la notar.

29. Clauza stabilită la pct. 4.3 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 3463 din 09 iulie 2018, indică că, „La momentul încheierii prezentului contract vânzătorul declară și garantează următoarele: imobilul supus înstrăinării este liber de orice drepturi reale sau sarcini, constituite în baza contractului sau a legii, nu a fost contractat sau promis de a fi contractat altei persoane inclusiv în locațiune, nu este grevat cu ipotecă, nu este sechestrat și nu sunt aplicate interdicții a dreptului de posesiune, folosire sau administrare, nu face obiectul vreunui litigiu și nu există nicio persoană care să aibă careva drept preferențial, fapte confirmate prin Extrasul din Registrul bunurilor imobile Capitolul C, eliberat de IP „Agenția Servicii Publice”

Serviciul cadastral teritorial Chișinău la data de 04 iulie 2018, cu numărul de înregistrare 0100/18/84156”.

30. Instanța de apel a notat că, mențiunea din recipisa de împrumut, cu privire la garantarea executării obligațiilor de împrumut, nu îmbracă forma autentică prevăzută de lege, condiții în care reiterând concluziile supra cu privire la publicitatea registrului, contractul de vânzare-cumpărare nr. 3463 din 09 iulie 2018 este unul perfect valabil.

31. Prin urmare, reiterând condițiile art. 497 alin. (2), art. 499 alin. (1), art. 508 alin. (1) din Codul civil în privința publicității și opozabilității datelor din registru, instanța de apel atestă că potrivit datelor registrului bunurilor imobile la data încheierii contractul de vânzare-cumpărare nr. 3463 din 09 iulie 2018, drepturi de creanță, fapte sau raporturile juridice aferente ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX, nu au fost reținute de către notar ca fiind consemnate în registru.

32. Distinct, instituirea unor mijloace de garantare a executării obligațiilor contractuale, ce rezultă din convenția de împrumut asupra ap. XXX din mun. Chișinău, str. XXXXX, urmau să respecte cerințele necesare aspectului de formă. Prin urmare reținerea acestui fapt de neaducere la cunoștința notarului a conținutului obligațiilor asumate prin recipisă, drept temei al fictivității contractului de vânzare-cumpărare nr. 3463 din 09 iulie 2018, nu poate fi reținut fiind unul arbitrar.

33. Reiterând condițiile de drept indicate supra, instanța de apel a reținut protecția juridică a art. 46 a Constituției Republicii Moldova precum și art. 1 Protocolul 1 a CEDO în raport cu dreptul de proprietate asupra bunului ce a fost dobândit de către Gheorghe Bîrlădeanu conform legislației în vigoare.

34. De asemenea, instanța de apel a menționat că, în cadrul examinării cauzei civile în ordine de apel, avocatul Valeriu Efros a înaintat o cerere privind ajustarea dobânzii de întârziere, invocând prevederile art. 372 alin. (3) Codul de procedură civilă. Respectiv, s-a ajuns la concluzia de a admite parțial cererea Cezarei Gulereanu în vederea compensării dobânzilor de întârziere ca despăgubiri apărute după pronunțarea hotărârii în prima instanță, încasându-se dobânda de întârziere pentru perioada 14 februarie 2022 – 03 noiembrie 2022 (din momentul emiterii hotărârii primei instanțe și până la pronunțarea deciziei instanței de apel), în sumă de 1 148,76 euro, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data emiterii deciziei, pornind de la cuantumul sumelor adjudecate de către instanța de fond, în temeiul art. 585 alin. (1) din Codul civil.

35. Subsecvent, în temeiul at. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța a dispus și încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă 10723 lei de la Cezara Gulereanu,

precum și suma de 1 000 lei pentru prestarea serviciilor juridice în cadrul examinării cauzei civile pendinte.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

36. La 03 februarie 2023, Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros, în interesele Cezarei Gulereanu, au declarat recurs împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

SOLICITAREA RECURENTULUI

37. În susținerea recursului recurenta și reprezentantul recurenteii au indicat că la examinarea cauzei instanța de apel a încălcat normele de drept material prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a legii.

38. Recurentii consideră că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia și a reținut că mențiunea din recipisa de împrumut, cu privire la garantarea executării obligațiilor de împrumut nu îmbracă forma autentică prevăzută de lege, ori garanția debitorului este făcută în scris în conformitate cu art. 363 din Codul civil și nu era necesară forma autentică. Consideră că nu sunt aplicabile prevederile art. 213 din Codul civil, ori forma autentică nu era necesară și nu este prezentă neexecutarea de către careva parte a formei autentice.

39. Instanța de apel a indicat necesar aplicării art. 499 alin. (1) și art. 508 alin. (1) din Codul civil, însă nu a luat în considerare că prin recipisa de garanție din 06 septembrie 2016, obiect al convenției este împrumutul și Cezara Gulereanu nu dispune de un drept asupra imobilului decât la devenirea sumei scadente, adică 06 septembrie 2018, termen la care de fapt creanța devenea exigibilă și urma a fi notată în registrul bunurilor imobile, fapt care prin comportamentul de rea credință a Irinei Buzu (Sasu) și lui Gheorghe Bîrlădeanu a devenit imposibilă, curmând posibilitatea Cezarei Gulereanu de a înregistra creanța, contractul în litigiu fiind înregistrat chiar cu o zi înainte de devenirea scadentă a sumei.

40. Recurenta a indicat că a fost în imposibilitate de a nota creanța în registru până la devenirea sumei scadente, iar instanța nu a intrat în esență asupra obiectul recipisei.

41. Consideră că Irina Buzu (Sasu) contrar principiului bunei credințe cu lipsă de corectitudine și onestitate, acționând în contradicție cu declarațiile pe care lea făcut anterior prin recipisă, cu două luni înainte de devenirea

scadentă a sumei, a înstrăinat imobilul din proprietate și la înregistrat a doua zi înainte de devenirea scadentă a sumei, iar Gheorghe Bîrlădeanu a acceptat, reducând fictiv patrimoniul debitorului Irina Buzu (Sasu) în vederea excluderii bunurilor respective din lista bunurilor pasibile de urmărire, fiind lipsită Cezara Gulereanu de posibilitate de a înregistra în modul corespunzător creanța și valorificarea în continuare a dreptului asupra imobilului.

42. Totodată, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel și în referință prevăzute la art. 434 alin. (3) din Codul de procedură civilă, și anume, faptul că cauza s-a examinat în lipsa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței, instanța soluționând problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

43. De asemenea, reprezentantul recurenteii a reiterat explicațiile expuse în instanțele ierarhic inferioare în susținerea poziției sale pe faptul temeiniciei acțiunii depusă. În drept, a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a), b), c) d) și alin. (3) din Codul de procedură civilă.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

44. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

45. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 03 noiembrie 2022. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2022, a fost expediată Cezarei Gulereanu și avocatului Valeri Efros prin intermediul poștei terestre la 13 decembrie 2022. (f.d. 191, Vol. 1). Astfel, recursul declarat de către Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu, la 03 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

46. La 20 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimaților, copia recursului declarat de către Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi,

posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

47. La 10 mai 2023 și la 16 mai 2023, Gheorghe Bîrlădeanu și avocatul Iulian Timotin, în interesele lui Gheorghe Bîrlădeanu, au depus referință, solicitând a declara inadmisibil cererea de recurs, iar în cazul în care se va examina fondul, a respinge cererea de recurs ca fiind nefondată cu menținerea deciziei instanței de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

48. Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023. Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de către Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

49. Art. 433 alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

50. Art. 432 alin. (1), (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

51. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

52. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

54. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

55. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a

probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

56. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

57. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

58. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

59. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

60. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

61. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

62. Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

63. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de Cezara Gulereanu și avocatul Valeri Efros în interesele Cezarei Gulereanu, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat